

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МОЛОДІ: СУТЬ, ЧИННИКИ ТА УМОВИ

*Красномовець Софія,
фізико-математичний ліцей, м. Черкаси
Науковий керівник: Процюаликіна А. М., к.е.н., доцент,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького*

Формування екологічної відповідальності молоді є актуальним завданням у сучасному світі, оскільки зростаючі проблеми навколишнього середовища вимагають участі кожного індивіда у його збереженні. Екологічна відповідальність визначається як свідома участь особистості в збереженні та відновленні природних ресурсів та навколишнього середовища. Екологічна відповідальність молоді - це здатність індивіда усвідомлювати свою роль у збереженні навколишнього середовища та діяти відповідно до цього усвідомлення. Вона включає в себе такі компоненти, як:

-Екологічне знання - розуміння основних законів природи, взаємозв'язків між природними компонентами та впливу людської діяльності на навколишнє середовище.

-Екологічні цінності - усвідомлення важливості збереження навколишнього середовища для життя людини та всього живого на Землі.

-Екологічна поведінка - свідомі дії, спрямовані на збереження навколишнього середовища [1, с. 116].

Формування екологічної відповідальності молоді є важливим завданням сучасного суспільства. Це пов'язано з тим, що саме молодь є носієм нових цінностей та ідей, і від її дій у значній мірі залежить майбутнє навколишнього середовища.

Формування екологічної відповідальності молоді відбувається під впливом різних чинників, серед яких можна виділити такі:

– Освіта - найважливіший чинник формування екологічної відповідальності молоді. У процесі навчання молодь отримує необхідні знання про навколишнє середовище, його значення для життя людини та способи його збереження. Важливо включати екологічні питання в навчальні програми на всіх рівнях освіти, надавати доступ до актуальної інформації та пробуджувати інтерес до природознавства. Також сприяє формуванню свідомості забезпечення доступу до інформації про екологічні проблеми через різноманітні медіа-ресурси.

– Виховання - також відіграє важливу роль у формуванні екологічної відповідальності молоді. Виховання має спрямовуватись на розвиток у молоді екологічних цінностей та навичок екологічно безпечної поведінки. Сім'я - перше середовище, в якому молода людина пізнає навколишній світ – сім'я. Сімейне виховання має закладати основи екологічної відповідальності у дітей, що стане основою розвитку особистісних екологічно орієнтованих якостей молодої людини.

Для ефективного формування екологічної відповідальності молоді необхідно забезпечити такі умови:

– Доступність якісної екологічної освіти та виховання. Екологічна освіта повинна бути доступною для всіх молодих людей, незалежно від їхнього соціального становища та місця проживання. Вона повинна бути спрямована на розвиток у молоді екологічних знань, цінностей та навичок.

– Створення позитивного екологічного середовища. Молоді люди повинні бачити, що їхні дії щодо збереження навколишнього середовища мають значення. Для цього необхідно створювати позитивне екологічне середовище, в якому екологічно безпечна поведінка є нормою. Лідери у громадах, державній сфері та бізнесі можуть виступати як приклади в екологічно відповідальному поведінці, впливаючи на молодь. Можна

також ввести практичні екологічні обов'язки у різних сферах життя (наприклад, сортування сміття, заощадження електроенергії тощо). Чудовим прикладом є розвиток екологічної інфраструктури, такої як велосипедні доріжки, парки та інші місця для активного відпочинку, що також сприяє позитивному ставленню до природи.

– Залучення молоді до активної діяльності у сфері охорони навколишнього середовища. Молоді люди повинні мати можливість брати участь у різних заходах (екологічні проєкти, акції, програми), спрямованих на захист навколишнього середовища. Це допоможе їм розвинути екологічні навички та почуття відповідальності [2, с. 691].

Таким чином, формування екологічної відповідальності молоді - це комплексна задача, яка залежить від взаємодії різних чинників, таких як освіта, інформація, практичні дії та приклад лідерів, в контексті сприятливого екологічного середовища та потребує спільних зусиль держави, громадськості та самих молодих людей. Вона є важливим завданням сучасного суспільства, від вирішення якого залежить майбутнє навколишнього середовища.

Література:

1. [Попков Б. І.](#) Аналіз сучасних підходів до визначення поняття «екологічна свідомість майбутніх судноводіїв». *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 53(2). С. 114-118. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2022_53\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2022_53(2)_24) (дата звернення: 28.10.2023).

2. [Львовичкіна А. М.](#), Дячок О. В. Формування екологічної свідомості як основи екологічної культури у підлітковому віці. *Перспективи та інновації науки (Серія "Педагогіка", Серія "Психологія", Серія "Медицина")*. 2023. № 12. С. 687-698. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prainnsc_2023_12_60 (дата звернення: 28.10.2023).